

ix

VI

VIII

Nowy Sącz - Krynica 07-11 września 2015

Forum Ekonomiczne Młodych Liderów

RAPORT

II

IV

VIII

III

FORUM EKONOMICZNE MŁODYCH LIDERÓW

Już po raz dziesiąty młodzi liderzy z całej Europy spotkali się w Polsce, aby dyskutować na tematy ważne dla młodych ludzi.

Misją Forum jest tworzenie idei dla przyszłości Europy. Celem jest zbudowanie międzynarodowego think tanku młodych liderów, najbardziej oddziałujących na swoje środowiska lokalne, którzy staną się inspiracją dla nowych wspólnych projektów. Wychodzimy z założenia, że wszystko zaczyna się od spotkania. Forum jest także miejscem inicjacji wielu projektów międzynarodowych, wspólnych przedsięwzięć, które pozwolą liderom budować lepsze jutro.

Do udziału w Forum co roku zapraszamy szefów organizacji pozarządowych, społecznych, ekonomicznych, studenckich, młodzieżówek partii politycznych, stowarzyszeń pracodawców, a także młodych pracowników naukowych, dziennikarzy i przedsiębiorców. Limit wieku to 30 lat. „Młodzi liderzy” to grupa reprezentatywna, a jej członków wybieramy w czasie kilkumiesięcznej rekrutacji. Staramy się wybrać (spośród ponad 2 tys. aplikacji) takie osoby, które nie tylko osiągnęły już sukces, ale przede wszystkim mają potencjał i determinację, aby wspólnie budować coś i zapraszać nowe osoby do współpracy.

Równie ważnym celem forum jest także zachęcenie do budowania partnerstw środowiska biznesowego wraz z młodymi aktywnymi ludźmi.

Partnerami Forum zostają firmy wierzące w potencjał młodych ludzi i nie bojące się dawać im szanse na rozwój. W tym roku w Nowym Sączu spotkało się 360 osób reprezentujących 42 państwa oraz różne organizacje, instytucje i firmy.

Tematyka tegorocznego Forum koncertowała się na następujących obszarach:

- Europa jako globalny hub dla biznesu i innowacji,
- Partnerstwo Wschodnie,
- przedsiębiorczość młodych w Europie,
- przyszłość modelu europejskiego i spraw publicznych,
- wyzwania dla edukacji oraz rola i zadania dla młodego pokolenia we współczesnym świecie.

Program Forum obejmuje panele dyskusyjne, wykłady i prezentacje biznesowe i warsztaty tematyczne, w trakcie których młodzież ma okazję dyskutować ze znanymi specjalistami, politykami i biznesmenami.

GŁÓWNYMI GOŚCIMI X FORUM BYLI:

Gjorge Ivanov (Prezydent Macedonii), **Andrzej Czerwiński** (Minister Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej), **Władysław Kosiniak-Kamysz** (Minister Pracy i Polityki Społecznej, Polska), **Maria Wasiak** (Minister Infrastruktury i Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej), **Danilo Turk** (Prezydent Słowenii - 2007-2012), **Liam Fox** (Minister Obrony Narodowej - 2010-2011, Wielka Brytania), **Beata Szydło** (Przewodnicząca Komisji Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Wiceprezes Prawa i Sprawiedliwości), **Włodzimierz Cimoszewicz** (Przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Polska), **Grzegorz Chłopek** (Prezes Zarządu Nationale - Nederlanden PTE), **Paweł Tamborski** (Prezes, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, Polska), **Giorgi Baramidze** (Wicemarszałek Parlamentu Gruzji).

Zapraszamy do zapoznania się z raportem z X Forum.

Organizatorzy
Forum Ekonomicznego Młodych Liderów

Mam nadzieję, że uczestnicy tegorocznej edycji Forum wrócili z niego z przekonaniem, że Polska to po prostu fajny kraj, że Małopolska to miejsce dla ludzi przedsiębiorczych i zaradnych. Liczę, że wyjechali z przekonaniem, że istnieją różne punkty widzenia na te same tematy i że warto ze sobą rozmawiać. Liczę na to, że zakochali się w Polsce, że tutaj nawiązali przyjaźnie, które kiedyś zaprocentują. To jest tylko tyle i aż tyle. Uważam, że to oczekiwanie jest wystarczające w kontekście tak wielu wydarzeń i intensywnych sesji, dyskusji i „networkingu”. Forum służy właśnie do tego, do rozwijania relacji między ludźmi.

Michał WÓJCIK

Prezes
Europejskiego Domu Spotkań -
Fundacji Nowy Staw

Na Forum Ekonomicznym Młodych Liderów młodzi ludzie mają możliwość skonfrontowania się wyzwaniami, przed którymi obecnie stoi Europa. Dzięki temu, że dyskutują zarówno z decydentami, reprezentantami świata polityki i ekonomii, jak i między sobą.

Istotą Forum jest dialog i debata. Ale Forum służy też do wypracowywania wspólnych rozwiązań dla najważniejszych problemów w Europie. Jeżeli głos młodzieży będzie spójny, będzie on bardziej słyszalny i wpłynie na decydentów.

W gronie młodzieży ze Wschodu i Zachodu, mogą poznać różne punkty widzenia i wyrobić sobie własne zdanie. Te umiejętności będą im służyły w przyszłości, kiedy sami będą decydować o losach Europy, jak i teraz, kiedy ich zdanie zostanie usłyszane przez obecnych liderów.

Każdego roku staramy się poruszać aktualne tematy dotyczące młodych ludzi i Europy - miejsca, w którym żyjemy i którego przyszłość jest dla nas bardzo ważna.

Zależy nam na otwartej formule Forum oraz na tym, by tematy odzwierciedlały oczekiwania i potrzeby uczestników.

Pytamy zatem młodych ludzi co jest dla nich ważne, co jest dla nich aktualnym tematem.

Aktualnie są to ścieżki rozwoju przedsiębiorczości, startupy. Stąd pomysł na organizację równoległego wydarzenia Get Inspired Fest. Tak więc podejmujemy te wyzwania żeby odpowiadać na to, czego młodzi ludzie sami chcą się nauczyć i co rozwijać.

Get Inspired Fest to wydarzenie, które promuje sukces przedsiębiorczości startupowej. W stosunku do Forum zmieniliśmy nieco formułę. Panele dyskusyjne zastąpiły pre-

zentacje pomysłów biznesowych, warsztaty i networking.

Chcemy, by młodzi ludzie poznali partnerów biznesowych, nawiązali kontakty i wzajemnie się inspirowali. Otrzymują oni także dużo wiedzy i wsparcie merytoryczne w rozwijaniu ich przedsięwzięć. Będą wiedzieli jak podejmować współpracę gospodarczą z Polską, jak założyć tu swój biznes lub wejść ze swoim produktem na nasz rynek.

Dla przedsiębiorczych Polaków to szansa na nawiązanie kontaktów ze startupami z regionu Europy Środkowej i Wschodniej.

Warto wiedzieć, że jest to miejsce, w którym powstało już kilka firm. W ubiegłym roku młody chłopak z Czech zaprezentował swoją firmę zajmującą się ekologicznym odzyskiem surowców wtórnych. Teraz firma ta działa zarówno w jego kraju, jak i na Słowacji, w Polsce i na Węgrzech, a wszyscy partnerzy biznesowi to właśnie uczestnicy naszego Forum. Takich przykładów jest oczywiście więcej. Dla przykładu – firmy eventowe, które powstały dla realizacji różnych projektów w ramach programu Erasmus, założone przez byłych studentów i uczestników forum w Nowym Sączu, wykorzystujących swoje doświadczenia, które zdobyli właśnie w czasie jego trwania.

Tomasz BRATEK

Dyrektor
Narodowej Agencji Programu
Erasmus+

Forum gromadzi ludzi, którzy już biorą aktywny udział w życiu publicznym swoich krajów i którzy przyjeżdżają tutaj z bardzo konkretnym nastawieniem na dyskusję i chęć porozumienia się z innymi.

W dzisiejszych czasach coraz mniej mamy okazji do rozmowy twarzą w twarz z drugim człowiekiem, do poznania jego opinii i emocji. Przestrzeń wirtualna, w której się tak często spotykamy, w pewien sposób odhumanizuje innych ludzi, co jest powodem wielu nieporozumień.

Młodzi ludzie na Forum mogą, po pierwsze, poznać samych siebie, a także przekonać się, że zarówno oni, jak i problemy, z którymi borykają się w swoich krajach, są do siebie pod wieloma względami podobne. Różne mogą być natomiast sposoby na ich rozwiązanie i to właśnie o nich mogli w Nowym Sączu porozmawiać. Nie chodzi tu jednak tylko o problemy. Forum jest również miejscem, w którym nawiązywane są przyjaźnie i kontakty biznesowe.

Dla młodych ludzi istotne są spotkania z politykami. Ci pierwsi nie boją się zadawać tym drugim odważnych pytań i mówić o tym, co ich boli i co im się nie podoba.

Uświadamia to politykom, że realny świat jest gdzie indziej i że młodzi ludzie, którzy w niedługiej przyszłości obejmą stery, nie są z pewnych rzeczy czy rozwiązań, stosowanych przez polityków, zadowoleni.

Myślę, że młodość jest od tego, żeby ludzie się buntowali, bo bez buntu i ewolucji nie ma postępu i to jest naturalne prawo młodego pokolenia. Co roku mamy tu sporo buntowników i troublemakerów, którzy dzięki swojemu wkładowi, którym czasem są po prostu niekonwencjonalne, ciekawe pytania albo naleganie na odpowiedź, doprowadzają do refleksji wielu z obecnie rządzących polityków. A także polityków przyszłych, bo samo forum jest rzecz jasna kuźnią kadr.

To już dziesiąte forum, więc stanowi świetną okazję zarówno do pewnych podsumowań jak i planów, czy

też ewentualnych zmian w przyszłości. Staramy się, żeby młodzi ludzie mieli możliwość rozmawiania ze sobą podczas różnych warsztatów. Na początku były to sesje plenarne lecz z czasem doszliśmy do wniosku, że to warsztaty, spotkania w małych grupach są lepszym rozwiązaniem. Co roku zgłaszamy do naszych szefów, do Komisji Europejskiej, postulaty uczestników naszego Forum choćby w kontekście ulepszania oferty dla młodych ludzi w ramach programu Erasmus+.

To Forum ewoluuje wraz z jego uczestnikami. Wsłuchujemy się w głos młodych ludzi. Ankiety ewaluacyjne są dla nas podstawą do tego, by to Forum ulepszać. Sami uczestnicy tworzą to Forum, można śmiało powiedzieć, że mamy już pewnego rodzaju pokolenie forumowiczów.

PROGRAM

Forum Ekonomiczne Młodych Liderów

Małopolskie Centrum Kultury „Sokół”

DZIEŃ 1

Poniedziałek,
7 września 2015 r.

- 07.00 - 14.00 Przyjazd uczestników
15.30 - 17.00 Zwiedzanie Nowego Sącza
17.00 - 19.00 Sesja networkingowa

DZIEŃ 2

Wtorek,
8 września 2015 r.

- 8.00 Rejestracja uczestników
- 10.00 **Sesja otwierająca Forum**
11.00 Leszek Zegzda, Członek Zarządu Województwa Małopolskiego
Ryszard Nowak, Prezydent Miasta Nowy Sącz
Tomasz Bratek, Dyrektor Narodowej Agencji Programu Erasmus+,
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Michał Wójcik, Prezes Europejskiego Domu Spotkań – Fundacja Nowy Staw
- 11.00 Warsztaty: **Młodzi liderzy na rozdrożach –**
13.00 **podążanie za trendami czy poszukiwanie nowych ścieżek?**
- 14.30 Warsztaty: **Młodzi liderzy na rozdrożach –**
16:15 **podążanie za trendami czy poszukiwanie nowych ścieżek?**
- 16.30 Konwersacja:
18.00 **Co mogą uczynić liderzy jutra, aby uratować projekt integracji europejskiej?**
Hannes Schreiber, Dyrektor Departamentu ds. Europy Wschodniej,
Federalne Ministerstwo Spraw Europejskich i
Międzynarodowych, Austria
Christoph Zoepel, Były Minister Rządu Kraju Związkowego i Sekretarz Stanu,
Profesor, Niemcy
Ramadan Ilazi, Wiceminister ds. Integracji Europejskiej,
Ministerstwo Integracji Europejskiej, Kosowo
Zanda Kalnina-Lukasevica, Sekretarz Parlamentarna ds. UE, Łotwa
- 18.00 Konwersacja:
20.00 **Wizja Europy w XXI wieku**
Giorgi Baramidze, Wiceprzewodniczący Parlamentu Gruzji
- 20.00 **Bankiet powitalny,**
organizowany przez Prezydenta Nowego Sącza – Ryszarda Nowaka

DZIEŃ 3

Środa,
9 września 2015 r.

09.00
10.15

Panel dyskusyjny:

Wiedza dziś – sukces jutro

Moderator: **Wojciech Molendowicz**

Andrzej Czerwiński, Minister Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej

Zbigniew Konieczek, Prezes Zarządu NEWAG S.A.

Stanisław Gągała, Prezes Zarządu, Gold Drop Polska

Artur Racicki, Prezes Social Wi-Fi sp. z o.o.

Krystian Wolak, Event Experience

Grażyna Sukiennik, absolwentka Akademii Górniczo - Hutniczej

10.30
12.00

Panel dyskusyjny:

Konteksty bezpieczeństwa globalnego 25 lat po Zimnej Wojnie

Moderator: **Tomasz Bratek**, Dyrektor Narodowej Agencji Programu Erasmus+

Liam Fox, Minister Obrony Narodowej (2010-2011), Wielka Brytania

Andrius Krivas, Wiceminister Spraw Zagranicznych, Litwa

gen. Vincenzo Camporini, Szef Sztabu Generalnego (2008-2011), Włochy

gen. Klaus Wittmann, Ekspert, Aspen Institute, Niemcy

Włodzimierz Cimoszewicz, Przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych,
Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Polska

12.15
13.15

Panel dyskusyjny:

Jak uczynić Europę bardziej konkurencyjną we współczesnym świecie?

Moderator: **Marcel Lesik**, uczestnik Forum

Maria Wasiak, Minister Infrastruktury i Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej

Barbara Contini, Senator, Prezes, Fundacja Włochy-USA, Włochy

Andrius Kubilius, Premier Litwy (1999-2000), lider opozycji, Litwa

Hans Timmer, Główny Ekonomista Banku Światowego

14.30
15.45

Panel dyskusyjny:

Gdzie Europa może odnaleźć nowe ścieżki wzrostu?

Prezentacja raportu Amway Global Entrepreneurship -

Dr Anna Czarczyńska, Centrum Zrównoważonego Rozwoju,

Dziekan Ekonomii Uniwersytetu im. Leona Koźmińskiego

Moderator: **Michele Turati**, Rada Programowa Forum

Władysław Kosiniak-Kamysz, Minister Pracy i Polityki Społecznej, Polska

Bod Péter Ákos, Minister Gospodarki (1990-1991), Węgry

Anna Pietrzak, Dyrektor naczelna Amway Polska, Litwa, Łotwa, Estonia

Axel Petri, Wicedyrektor ds. Bezpieczeństwa, Deutsche Telekom, Niemcy

14.30
15.45

Debata liderów:

Twierdza Europa czy otwarty kontynent? Jak powinna wyglądać europejska polityka migracyjna?

Moderator: **Malte Koppe**, Rada Programowa Forum

Thorsten Klute, Sekretarz Stanu, Ministerstwo ds. Pracy, Integracji i Spraw
Społecznych Nadrenii Północnej-Westfalii, Niemcy

Dan Petre, Dyrektor Generalny, Rumuński Instytut Dyplomatyczny, Rumunia

Marcel Lesik, Student Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Alexandrina Ciorchina, Studentka Akademii Ekonomicznej, Mołdawia

Jovana Kuzman, Szkoła Wyższa im. Karola Darwina w Rzymie, Włochy/Serbia

Sandra Oborska, Specjalista ds. Rekrutacji, Arvato Finance

Ferry Pausch, Dyrektor, Niemiecka Fundacja Integracji, Niemcy

Gian Paul Gauci, European Centre for Workers Questions, Malta

16.00
17.30

Panel dyskusyjny:

Liderzy jutra – jakich liderów potrzebuje Europa w XXI wieku?

Moderator: **Andriy Pavlovych**, Koordynator Centrum Współpracy SALTO

Gjorge Ivanov, Prezydent Macedonii

Danilo Turk, Prezydent Słowenii (2007-2012)

Paolo Guerrieri Paleotti, Profesor Ekonomii na Uniwersytecie 'La Sapienza'
w Rzymie, Senator, Senat, Włochy

Dominic Hannigan, Przewodniczący Komisji ds. UE Parlamentu Irlandii, Irlandia

Francis Zammit Dimech, Minister Spraw Zagranicznych (2008-2013), Malta

17.45
18.15

Panel dyskusyjny:

Jesteście lepiej przygotowani

Moderator: **Michał Wójcik**, Prezes EDS-FNS

Beata Szydło, Przewodnicząca Komisji Finansów Publicznych Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej, Wiceprezes Prawa i Sprawiedliwości

18.20

Case study:

Oszczędzanie czy konsumpcja: czy Polsce potrzebne są długoterminowe oszczędności?

Moderator: **Michał Południok**, Rada Programowa Forum

Grzegorz Chłopek, Prezes Zarządu Nationale - Nederlanden PTE

Paweł Tamborski, Prezes, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, Polska

Rafał Antczak, Członek Zarządu, Deloitte Consulting S.A., Polska

19.00

Debata liderów:

Startupy: Dostarczanie wartości skali czy kultywowanie słabych rozwiązań

Moderator: **Mariya Romanyshyn**, Rada Programowa Forum

Amer Benouda, Koordynator Europejskich Studentów dla Wolności i
Global Shaper w Marsylii, Francja

Edera Gjuzi, Uniwersytet w Tiranie, Albania

Rauf Ismayilov, Uniwersytet Ekonomiczny, Azerbajdżan

Szymon Lach, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Polska

Goran Mojanoski, Hitlancer.com, Macedonia

Maryna Zaidel, Karazin Kharkiv National University, Ukraina

Florian Lang, GO EUROPE, Austria

DZIEŃ 4

Czwartek,
10 września 2015 r.

9.00

Sesja plenarna:

10.30

**Europa wobec nowych wyzwań.
Młodość czy doświadczenie?**

Wystąpienie specjalne: **Ewa Kopacz**,
Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej

Moderatorzy:

Mariya Romanyshyn, Rada Programowa Forum, Ukraina

Amer Benouda, uczestnik Forum, Francja

Andrzej Klesyk, Prezes Zarządu, PZU SA, Polska

Pedro Pereira Da Silva, Dyrektor Operacyjny Grupy Jeronimo Martins,
Country Manager na Polskę, Jeronimo Martins Polska S.A., Polska

Iveta Radicová, Premier Słowacji (2010-2012)

Paweł Szałamacha, Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

11.00

Get Inspired Fest:

**Startupy jako klucz uwalniający energię i przedsiębiorczość
młodych**

Moderator: **Mariya Romanyshyn / Vitaliy Lipich**, Rada Programowa Forum

Michał Bańka, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Andrzej Targosz, Edukator, przedsiębiorca, Prezes Zarządu PROIDEA

Michał Wójcik, Prezes Europejskiego Domu Spotkań - Fundacja Nowy Staw

12.00

Get Inspired Fest:

Innowacja najpierw! Ale co to właściwie oznacza?

Moderator: **Mariya Romanyshyn / Vitaliy Lipich**, Rada Programowa Forum

Grzegorz Albrecht, Independent Business Catalyst, Polska

Agnieszka Nazaruk, Założyciel Niwa, Polska / Wielka Brytania

Paweł Rut, Prezes Zarządu eFactor, Polska

Adam Kuzdraliński, Prezes Zarządu VitaGenum, Polska

Artur Racicki, Prezes Zarządu Social WiFi sp. z o.o.

15.30

Sesja plenarna XXV Forum Ekonomicznego w Krynicy

17.30

Sesja zamykająca X Forum Ekonomiczne Młodych Liderów

20.00

Wieczór Międzykulturowy

X FORUM EKONOMICZNE
MŁODYCH LIDERÓW
RELACJE

DZIEŃ 1

Poniedziałek 7 września 2015 roku

Forum Ekonomiczne Młodych Liderów każdego roku gromadzi młodzież z całej Europy. Na ulicach Nowego Sącza od rana słychać było różne języki. Przez kilka wrześniowych dni w roku to małopolskie miasto zmienia swoje oblicze i staje się młodzieżową stolicą Starego Kontynentu.

– *Przedsięwzięcia międzynarodowe to ważne dla nas wydarzenia, ponieważ umożliwiają polskim liderom skonfrontowanie swojej aktywności z aktywnością ich rówieśników z całej Europy i nie tylko* – **wyjaśnia Ewelina Miłoś z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.**

– *Oczekujemy, że tu i teraz, na Forum Ekonomicznym Młodych Liderów młodzi ludzie będą mieli możliwość skonfrontowania się z wyzwaniami, przed którymi obecnie stoi Europa. Dzięki temu, że dyskutują zarówno z decydentami, reprezentantami świata polityki i ekonomii, jak i między sobą, z gronie młodzieży ze Wschodu i Zachodu, mogą poznać różne punkty widzenia i wyrobić sobie własne zdanie. Te umiejętności będą im służyły w przyszłości, kiedy sami będą decy-*

dować o losach Europy, jak i teraz, kiedy ich zdanie zostanie usłyszane przez obecnych liderów. Istotą Forum jest dialog i debata. Ale Forum służy też przecież do wypracowywania wspólnych rozwiązań dla najważniejszych problemów w Europie. Jeżeli głos młodzieży będzie spójny, będzie on bardziej słyszalny i wpłynie na decydentów

– **komentuje Michał Wójcik,
Prezes Europejskiego Domu Spotkań –
Fundacji Nowy Staw.**

Zanim oficjalnie rozpoczęło Forum młodzi goście mieli okazję poznać się i nawiązać pierwsze, nie tylko biznesowe, kontakty. Uczestnicy z Nowego Sącza zorganizowali gościom z zagranicy wycieczkę po swoim mieście – można było wtedy nie tylko bliżej poznać pozostałych uczestników spotkania, ale też kulturę i historię regionu. Wieczorem natomiast odbyła się sesja integracyjna, podczas której każdy z uczestników miał możliwość przedstawienia siebie i swojej organizacji.

moja

MOTYWACJA

Agahuseyn Ahmadow

Azerbejdżan

Jestem młodym przedsiębiorcą z Azerbejdżanu, gdzie rozwijam obecnie swój startup „Lendock”. Przyjechałem tu głównie po to, by czerpać wiedzę od osób bardziej doświadczonych, którym udało się rozwinąć swój własny biznes. Chciałbym ją później wykorzystać w swoich działaniach.

Ana Plavsic

Serbia

Kiedy zobaczyłam ogłoszenie o Forum stwierdziłam, że muszę tu być. Dlaczego? To proste! To niezwykła okazja do spotkania liderów młodzieżowych z 40 krajów naraz i poznać i posłuchać prominentnych gości. Chciałam jednocześnie poszerzyć moją sieć kontaktów i poznać nowych przyjaciół.

Arman Gasparyan

Armenia

Jest to jedno z największych wydarzeń z zakresu ekonomii skierowanych dla młodych ludzi z Europy Wschodniej. W czasie jego trwania miałem świetną okazję, by wymienić poglądy na różne tematy z wieloma z nich. Poza tym udział w Forum dawał też możliwość, by nauczyć się czegoś od licznie przybyłych gości, którzy mają nie tylko wiedzę z zakresu ekonomii, ale też doświadczenie na tym polu.

Irakli Danelia

Gruzja

Jestem ekonomistą i jako ekonomistę bardzo zainteresował mnie program Forum. Podoba mi się, że poruszane treści są bardzo ważne i aktualne dla mojego kraju i dla całej Europy: poszerzenie Unii Europejskiej, porozumienia o wolnym handlu Unii z krajami sąsiadującymi, współpraca z krajami Partnerstwa Wschodniego i makroekonomiczne rezultaty takiej współpracy.

DZIEŃ 2

Wtorek

8 września 2015 roku

Niemal dwanaście godzin intensywnych dyskusji, wymiany poglądów, spotkań na warsztatach i przy kawie – tak w skrócie można opisać drugi dzień Forum Ekonomicznego Młodych Liderów.

Obrady w Nowym Sączu rozpoczęły się sesją otwierającą z udziałem wicemarszałka województwa małopolskiego Leszka Zegzdy, prezydenta Nowego Sącza Ryszarda Nowaka, dyrektora Narodowej Agencji Programu Erasmus+ Tomasza Bratka oraz prezesa Europejskiego Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw Michała Wójcika.

Wszyscy zgodnie zauważyli, że w tym roku kluczowa będzie próba odpowiedzi na pytanie o problemy migracyjne na Starym Kontynencie, bezrobocie młodych oraz bezpieczeństwo.

Bardzo wierzę w projekt integracji europejskiej – powiedział Tomasz Bratek. – Mamy imigrantom dużo do zaoferowania, bo Europa jest oparta na idei solidarności – dodał.

Po sesji otwierającej przyszedł czas na warsztaty metodą Open Space Technology, prowadzone przez Dorotę Nawalaniec, Karola i Miłosza Konkelów oraz Romana Warkocza. Odbływały się one w 13 grupach, a tematów wybranych przez samych uczestników Forum było 26.

Metodę Open Space wymyślił Harris Owen, który zauważył, że uczestnicy najbardziej aktywni są podczas przerw na kawę – mówi Miłosz Konkel. - Rzadko jest tak, że wystąpienia konferencyjne, potrafią utrzymać uwagę słuchaczy przez dłuższy czas. Przeciwwagą dla tego jest właśnie „open space”, czyli więcej przestrzeni na to, co tak naprawdę interesuje ludzi – dodaje.

Podczas warsztatów uczestnicy Forum dyskutowali m.in. o bezrobociu wśród młodych ludzi czy radykalnych partiach politycznych zdobywających coraz większą popularność w Europie oraz napływie imigrantów.

Po południu przyszedł czas na rozmowę o tym, co mogą zrobić liderzy jutra, aby ocalić projekt integracji europejskiej.

W dyskusji wzięli udział Zanda Kalnina-Lukasevica, łotewska posłanka i przewodnicząca Komisji Spraw Europejskich, Ramadan Ilazi, wiceminister ds. integracji europejskiej w Kosowie, Austriak Hannes Schreiber, Dyrektor Departamentu Europy Wschodniej oraz Niemiec Christoph Zoepel, były minister i sekretarz stanu.

Niektórzy z was za 10-15 lat obejmą ważne stanowiska w swoich krajach i w strukturach Unii, dlatego proszę was – szanujcie praworządność i demokrację – powiedział Hannes Schreiber. – Naprawdę warto poświęcić się tym wartościom i walczyć o nie – dodał.

Ostatnim punktem programu pierwszego dnia Forum była dyskusja z wiceprzewodniczącym parlamentu gruzińskiego, byłym ministrem integracji europejskiej i euroatlantyckiej Gruzji – Giorgi Baramidze.

Zdecydowanie potępił on politykę Putina wobec krajów sąsiednich oraz prowadzoną przez Kreml politykę wewnętrzną, którą nazwał powrotem do XIX-wiecznego nacjonalizmu.

Dzień zakończył powitalny bankiet w nowosądeckim ratuszu, na który uczestników X Forum zaprosił prezydent Ryszard Nowak.

ROZMOWA

z RYSZARDEM NOWAKIEM
prezydentem Nowego Sącza

Jak – Pana zdaniem – zmieniło się Forum na przestrzeni tych dziesięciu lat?

Muszę przyznać, że początkowym założeniem Forum było nastawienie na ekonomię i biznes. To było coś naturalnego, zwłaszcza że Forum w Nowym Sączu jest młodszą wersją Forum Ekonomicznego w Krynicy. Ale obecna sytuacja w Europie i na świecie wymusza na uczestnikach szersze spojrzenie na to, co się wokół dzieje, nie pozwala koncentrować się tylko na kwestiach ekonomicznych, ale każe również zwrócić uwagę na sprawy polityczno-społeczne.

Problemy, które pojawiają się ostatnio w Europie niejako przerastają nasze wyobrażenia sprzed kilku lat. Nikt nie przypuszczał, że będziemy mieli do czynienia z takimi trudnymi tematami. Zacząć można od Europy Wschodniej – od Ukrainy, od Rosji, od konfliktu, który niestety zaistniał. Dzisiaj mamy duże problemy – które na pewno będą rzucały na ekonomię, nie mam co do tego wątpliwości – z migrantami z Azji, z Afryki, więc teoretycznie nie mających nic wspólnego z Europą. Nikt takiej sytuacji nie przewidział nawet w najczarniejszych snach.

Ci młodzi ludzie, którzy spotykają się dzisiaj na Forum Ekonomicznym Młodych Liderów będą musieli znaleźć odpowiedź na trudne pytania, spróbować znaleźć rozwiązanie znaczących problemów.

Jak Nowy Sącz i Pan, jako gospodarz tego miasta, przygotowuje się do Forum Ekonomicznego Młodych Liderów?

To już moje dziewiąte Forum jako prezydenta Nowego Sącza. Mam sprawdzony zespół ludzi, współpracowników, bardzo doświadczonych w tym przedsięwzięciu. Dobrze układa się współpraca z Europejskim Domem Spotkań – Fundacją Nowy Staw z Lublina. Te dwa zespoły się spotykają, wymieniają uwagi, wszystko przebiega w bardzo dobrej atmosferze. W pewnym sensie ja nie ingeruję, tylko patronuję.

Czy dostrzega Pan wymierne profity tego wydarzenia dla Nowego Sącza, jego mieszkańców, a może i całego województwa?

Profity na pewno są duże, ale w tej chwili trudno je zmierzyć i dokładnie wymienić. Sam fakt przybycia kilkuset uczestników jest już bardzo istotny – informacje o Nowym Sączu idą w świat, pojawiają się w mediach i opinii publicznej. Życzliwość i zadowolenie, które widzę dookoła, świadczą o tym, że zarówno miasto, jak i uczestnicy czerpią z Forum pełnymi garściami.

DYSKUSJE

GIORGI BARAMIDZE O BEZPIECZEŃSTWIE, REFORMACH I NOWYCH WYZWANIACH IDEOLOGICZ- NYCH W EUROPIE

Giorgi Baramidze, wiceprzewodniczący parlamentu gruzińskiego, były minister integracji europejskiej i euroatlantyckiej Gruzji mówił w dyskusji z uczestnikami Forum o wyzwaniach bezpieczeństwa Europy w kontekście jej relacji z Rosją, o drodze państw postsowieckich do demokratyzacji oraz sposobach obrony europejskich wartości.

Zdecydowanie potępił politykę Putina wobec krajów sąsiednich oraz jego politykę wewnętrzną, którą nazwał powrotem do XIX-wiecznego nacjonalizmu. – *Rosyjski system polityczny w obecnej postaci nie przetrwa siedmiu lat* - przewiduje. Odniósł się również pozytywnie do kroków, jakie przeszła Gruzja w procesie demokratyzacji: walka z korupcją, zmniejszenie biurokracji, efektywniejszy aparat państwowy. Uczestnicy pytali również o kwestię ukraińską i zaangażowanie polityków gruzińskich w przemiany na Ukrainie. – *Narodowość nie powinna być brana pod uwagę, jeżeli chodzi o starania nad naprawieniem administracji, walkę z korupcją i nadużyciami władzy. Gruzja już to przeszła* – podkreślał. Dyskusja zakończyła się nawiązaniem do „projektu Europa” i podkreśleniem konieczności jego obrony.

Za dziesięć lat Gruzja będzie członkiem NATO. Wątpię jednak w to, że mój kraj zostanie członkiem Unii Europejskiej już za dekadę. Obecnie przeprowadzamy reformy i dostosowujemy nasze prawodawstwo zgodnie z zaleceniami Unii Europejskiej i zapisami europejskiego układu stowarzyszeniowego. Pozwoli to nam stać się krajem z rozwiniętą demokracją i gospodarką wolnorynkową. W pewnym sensie można powiedzieć, że mamy to szczęście, że Unia Europejska dała nam ten impuls prorozwojowy. Dlaczego mamy realną szansę zostać członkiem Sojuszu Północnoatlantyckiego?

Po pierwsze, Gruzja jako państwo z poza NATO wnosi największy wkład w operacje wojskowe Sojuszu. Po drugie, skutecznie zwalczamy korupcję, zmieniamy prawo, zwiększamy efektywność instytucji demokratycznych, rozwijamy gospodarkę. I po trzecie, mamy unikalną decyzję Sojuszu, że w przyszłości staniemy się jego pełnoprawnym członkiem. Takiego przyrzeczenia nie ma żadne inne państwo Europy Wschodniej. Po wtóre, za 10 lat cały świat będzie inny, ponieważ Rosja będzie inna i zniknie bezpośrednie zagrożenie rosyjskiej agresji przeciwko Gruzji i Ukrainie.

FORUM z KULTURĄ BANKIET W RATUSZU W NOWYM SĄCZU

Dzięki uprzejmości prezydenta Nowego Sącza Ryszarda Nowaka uczestnicy Forum mieli okazję poznać nowosądecką gošcinę.

W miejskim Ratuszu odbył się bankiet podczas, którego gospodarze przywitali uczestników i wyrazili podziw dla młodych aktywnych ludzi. Przedstawiciele Ratusza podkreślali jak ważna jest współpraca miasta z młodymi ludźmi z całej Europy i wyrazili chęć współpracy w kolejnych latach. Na koniec uczestnicy mogli wysłuchać krótkiego koncertu zespołu ludowego.

DZIEŃ 3

Środa

9 września 2015 roku

Co zmieniło się w kwestii bezpieczeństwa od czasów zimnej wojny? Jak sprawić, by Europa stała się bardziej konkurencyjna? Czy nasz kontynent ma być otwarty dla uchodźców i imigrantów? Jakich liderów potrzebuje Europa? To tematy, które zdominowały dyskusje kolejnego dnia X Forum Ekonomicznego Młodych Liderów w Nowym Sączu.

Przede wszystkim trzeba wiedzieć, jakie oczekiwania ma się w życiu, do czego chce się dążyć – powiedział Andrzej Czerwiński, minister skarbu państwa, podczas panelu „Wiedza dziś, sukces jutro”, otwierającego trzeci dzień obrad w Nowym Sączu.

Prelegenci zastanawiali się, czy w dzisiejszych czasach studia i wiedza są w ogóle potrzebne, by poradzić sobie na rynku pracy i w dynamicznej rzeczywistości. Poza ministrem skarbu głos zabrali Stanisław Gągała, prezes Gold Drop w Limanowej, Zbigniew Konieczek, dyrektor naczelny Newag SA, Grażyna Sukiennik, absolwentka Akademii Górniczo-Hutniczej, Krystian Wolak, założyciel firmy Event Experience oraz Artur Racicki, prezes Social Wifi sp. z o. o.

Po panelu wprowadzającym przyszedł czas na dyskusję o globalnym bezpieczeństwie 25 lat po zimnej wojnie.

Jesteśmy zbyt rozdrobnieni, dlatego reszta świata może nami rozgrywać – powiedział gen. Vincenzo Camporini, były narodowy dowódca sił zbrojnych we Włoszech. – Musimy rozszerzyć koncepcję interesu narodowego i przestawić naszą mentalność na myślenie o interesie Europy jako wspólnoty – dodał.

Oprócz niego w dyskusji brali udział Włodzimierz Cimoszewicz, senator Rzeczypospolitej Polskiej, gen. Klaus Wittmann z Aspen Institute w Niemczech, Liam Fox, były minister obrony Wielkiej Brytanii oraz Andrius Krivas, wiceminister spraw zagranicznych Litwy.

Podczas panelu dyskusyjnego rozmowę zdominował temat konfliktu rosyjsko-ukraińskiego oraz polityki Unii Europejskiej wobec Rosji.

- Zachowanie Rosji to pogwałcenie reguł wielu porozumień i dokumentów, choćby Paryskiej Karty Nowej Europy z 1990 roku – powiedział gen. Klaus Wittmann z Aspen Institute w Niemczech. – Musimy pokazywać Rosji jasne granice tego, co jest akceptowalne – dodał.

Włodzimierz Cimoszewicz, senator Rzeczypospolitej Polskiej zauważył, że dzisiaj niebezpiecznie jest mieć w sąsiedztwie swojego kraju „czarną dziurę” – państwa, które przegrały, nie rozwinęły się.

- Świat bardzo się zmienił, ale ludzie niekoniecznie – powiedział Liam Fox, były minister obrony Wielkiej Brytanii. – Procesy mentalne i myślowe często pozostały te same – dodał.

Ważnym elementem drugiego dnia obrad była dyskusja pt.
„Twierdza Europa czy otwarty kontynent?”
Jak powinna być kształtowana polityka migracyjna w Europie?”

Musimy nauczyć się rozgraniczać dwa pojęcia: uchodźstwo i migracja, one nie są tożsame – powiedział Dan Petre, dyrektor Rumuńskiego Instytutu Dyplomatycznego. – O migracji musimy rozmawiać, ona jest permanentna, ale nie o nią chodzi w obecnym kryzysie – dodał.

Po południu odbyła się dyskusja panelowa
„Liderzy jutra – jakiego typu liderów potrzebuje Europa?”

Wzięli w niej udział prezydent Macedonii Gjorge Ivanov, były minister spraw zagranicznych Malty Francis Zammit Dimech, były prezydent Słowenii Danilo Turk, senator oraz profesor ekonomii na Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie Paolo Guerrieri Paleotti i przewodniczący Komisji ds. Unii Europejskiej Parlamentu Irlandii Dominic Hannigan.

Musicie kochać życie, znaleźć jego radości i przekraczać granice, które narzuciły poprzednie pokolenia i żądać niemożliwego – powiedział prezydent Macedonii.

Gościem specjalnym drugiego dnia X Forum Ekonomicznego Młodych Liderów była Beata Szydło, wiceprezes partii Prawo i Sprawiedliwość, kandydatka na premiera.

Zapytana przez Michała Wójcika o cechy dobrego lidera, posłanka PiS wymieniła umiejętność pracy zespołowej, konsekwencję, odpowiedzialność i dialog.

- Często kalkulujemy, czy nam się coś opłaca, czy nie, a później się cofamy – stwierdziła.

Jesteście szansą i przyszłością Europy. Politycy muszą to przyjąć do wiadomości! Jesteście lepiej wykształceni, lepiej przygotowani na wyzwania – powiedziała do uczestników.

Zapytana przez uczestników o to, skąd wziąć pieniądze na pomysł zgłoszony przez jej partię „500 zł na każde dziecko” odpowiedziała, że nadszedł czas, aby zmienić filozofię myślenia o polskich finansach publicznych.

- W polskim budżecie jest wystarczająca ilość środków, aby zrealizować ten cel – zapewniła.

- Ekonomia musi być dla obywatela, a nie obywatel dla ekonomii – dodała.

PANEL DYSKUSYJNY

JAKI PROCENT WIEDZY W SUKCESIE?

„Wiedza dziś, sukces jutro” to tytuł panelu dyskusyjnego otwierającego drugi dzień X Forum Ekonomicznego Młodych Liderów w Nowym Sączu.

Podczas rozmowy przedsiębiorcy i politycy zastanawiali się, jakie czynniki składają się na sukces młodych ludzi w przyszłości.

Przede wszystkim trzeba wiedzieć, jakie oczekiwania ma się w życiu, do czego chce się dążyć – powiedział Andrzej Czerwiński, minister skarbu państwa. – Ludzi, którzy osiągają ogromny, spektakularny sukces jest kilka procent w skali całego społeczeństwa, ale ludzi szczęśliwych powinno być sto procent. Najważniejsze, to znać swoje miejsce w życiu i być w nim po prostu szczęśliwym, spełnionym – dodał.

Najważniejsze elementy sukcesu to timing, czyli w to, aby w odpowiednim momencie zrobić swój produkt. Drugi czynnik sukcesu to ludzie, czyli budowa zespołu i egzekucja, bo ludźmi trzeba zarządzać. Trzeci, to jasno określony cel. Czwarty to biznesplan, a dopiero piąty do fundraising.

Artur Racicki, Prezes Social Wifi sp. z o.o.

Wykształcenie jest ważne, ale ważniejsze są bardzo ciężka praca, wizja i dążenie do celu. No i może kilka procent szczęścia, żeby być w odpowiednim czasie i odpowiednim momencie. Ale trzeba sobie jasno postawić cel, który chce się osiągnąć.

Zbigniew Konieczek, Prezes Zarządu Newag S.A.

Poza ministrem w dyskusji wzięli udział Stanisław Gągała, Prezes Gold Drop w Limanowej, Zbigniew Konieczek, Prezes Zarządu Newag S.A., Grażyna Sukiennik, inżynier wiertnictwa, Krystian Wolak, założyciel firmy Event Experience oraz Artur Racicki, Prezes Social Wifi sp. z o.o.

PANEL DYSKUSYJNY

WEJDŹMY NA INNE TORY MYŚLENIA O WSPÓLNOCIE

Jesteśmy zbyt rozdrobnieni, dlatego reszta świata może nami rozgrywać – powiedział gen. Vincenzo Camporini, były narodowy dowódca sił zbrojnych we Włoszech. – Musimy rozszerzyć koncepcję interesu narodowego i przestawić naszą mentalność na myślenie o interesie Europy jako wspólnoty – dodał.

Podczas panelu dyskusyjnego poświęconego globalnemu bezpieczeństwu 25 lat po zimnej wojnie rozmowę zdominował temat konfliktu rosyjsko-ukraińskiego oraz polityki Unii Europejskiej wobec Rosji.

Zachowanie Rosji to pogwałcenie reguł wielu porozumień i dokumentów, choćby Paryskiej Karty Nowej Europy z 1990 roku – powiedział gen. Klaus Wittmann z Aspen Institute w Niemczech. – Musimy pokazywać Rosji jasne granice tego, co jest akceptowalne – dodał.

Włodzimierz Cimoszewicz, senator Rzeczypospolitej Polskiej zauważył, że dzisiaj niebezpiecznie jest mieć w sąsiedztwie swojego kraju „czarną dziurę” – państwa, które przegrały, nie rozwinęły się.

Świat bardzo się zmienił, ale ludzie niekoniecznie – powiedział Liam Fox, były minister obrony Wielkiej Brytanii. – Procesy mentalne i myślowe często pozostały te same – dodał.

Andrius Krivas, wiceminister spraw zagranicznych Litwy zauważył, że Rosja potrzebuje Zachodu, a Zachód potrzebuje Rosji, dlatego powinniśmy skłaniać ten kraj do zmiany reżimu.

PANEL DYSKUSYJNY

ODWAGA, KTÓREJ NIE MIELI OJCOWIE

- Europa będzie zjednoczona i konkurencyjna, jeśli razem zrobimy coś dla przyszłości – powiedziała senator Włoch, prezes Fundacji Włosko-Amerykańskiej Barbara Contini podczas dyskusji poświęconej konkurencyjnej Europie we współczesnym świecie.

Kilkadziesiąt lat temu zaczynałam podobnie jak wielu z was: wyjechałam z mojego małego włoskiego miasteczka za granicę. Dziś wiem, że my, a zwłaszcza wy, musicie mieć odwagę, której nie mieli wasi ojcowie – dodała.

Hans Timmer, główny ekonomista Banku Światowego powiedział, że wielkim sukcesem w Europie był program Erasmus, który sprawił, że wyższe wykształcenie oraz mobilność stały się powszechne.

Nie możemy oszukiwać młodych, że jest jakaś jasna ścieżka co do przyszłości – stwierdziła Maria Wasiak, minister infrastruktury i rozwoju. - Cechą tego świata jest nieprzewidywalność. Nie możemy powiedzieć młodym, co będzie za dwadzieścia lat, ale możemy ich przygotować, aby w przyszłości sobie poradzili – dodała.

Polska minister zwróciła uwagę, że rząd kładzie obecnie nacisk na to, aby propagować przyrodnicze i techniczne kierunki studiów, bo to one są bardziej przyszłościowe i konkurencyjne.

Musimy zmienić nasz „europejski sen”, odchodząc od marzenia jedynie o bezpieczeństwie i dobrobycie, ku ryzyku, dynamizmowi i wyzwaniom – oświadczył były premier Litwy Andrius Kubilius.

PANEL DYSKUSYJNY

ŻĄDAJCIE NIEMOŻLIWEGO

Musicie kochać życie, znaleźć jego radości i przekraczać granice, które narzuciły poprzednie pokolenia żądać niemożliwego – powiedział do uczestników X Forum Ekonomicznego Młodych Liderów prezydent Macedonii Gjorge Ivanov.

Podczas drugiego dnia obrad Forum w panelu dyskusyjnym poświęconym liderom jutra poza prezydentem Macedonii udział wzięli: były minister spraw zagranicznych Malty Francis Zammit Dimech, były prezydent Słowenii Danilo Turk, senator oraz profesor ekonomii na Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie Paolo Guerrieri Paleotti i przewodniczący Komisji ds. Unii Europejskiej Parlamentu Irlandii Dominic Hannigan.

Francis Zammit Dimech stwierdził, że najważniejszymi wyzwaniami w najbliższym czasie będą procesy migracyjne, innowacje oraz dostosowanie się do faktu, że procesy myślenia ulegają zmianie.

Według mnie liderzy jutra będą musieli zmierzyć się z dwoma ważnymi zagadnieniami: globalnym ociepleniem oraz rosnącą nierównością dochodów i pogłębianiem się ekonomicznych podziałów – powiedział Danilo Turk.

PANEL DYSKUSYJNY

PRZESTĘPCZOŚĆ NIE ZALEŻY OD NARODOWOŚCI

Musimy nauczyć się rozgraniczać dwa pojęcia: uchodźstwo i migracja, one nie są tożsame – powiedział Dan Petre, dyrektor Rumuńskiego Instytutu Dyplomatycznego. – O migracji musimy rozmawiać, ona jest permanentna, ale nie o nią chodzi w obecnym kryzysie – dodał.

Thorsten Klute, sekretarz stanu Ministerstwa Pracy, Spraw Społecznych i Integracji z kraju związkowego Nadrenii Północnej-Westfalii stwierdził, że dla Niemiec migracja nie jest niczym nowym. Od lat 70. XX w. do tego kraju migrują setki tysięcy ludzi, również populacja Polaków w Niemczech ciągle się zwiększa.

Klute podkreślił, że codziennie mnóstwo wolontariuszy pracuje na rzecz tego, aby przyjmować imigrantów, troszczy się, aby mieli gdzie spać i co jeść.

Przestępczość nie zależy od narodowości, ale od socjalnej i społecznej sytuacji danej grupy ludzi bądź człowieka – powiedział Dan Petre, odpowiadając na zarzut zwiększonego wskaźnika kryminalizacji wśród migrantów w Niemczech.

W dyskusji „Twierdza Europa czy otwarty kontynent. Jak powinna być kształtowana europejska polityka migracyjna w przyszłości?” wzięli też udział Marcel Lesik, student katowickiego Uniwersytetu Ekonomicznego, Alexandra Ciorchina, studentka Akademii Studiów Ekonomicznych w Mołdawii, Jovana Kuzman z Wyższej Szkoły Karola Darwina w Rzymie, Sandra Oborska, specjalistka ds. rekrutacji, Ferry Pausch, dyrektor Niemieckiej Fundacji na rzecz Integracji oraz Gian Paul Gauci z Europejskiego Centrum Pracowników na Maltzie.

PANEL DYSKUSYJNY

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

W dyskusji wzięli udział: Rafał Antczak, członek zarządu Deloitte, Paweł Tamborski, Prezes Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz Grzegorz Chłopek, Prezes Zarządu Nationale-Nederlanden PTE. Dyskusja rozpoczęła się od przedstawienia przez Rafała Antczaka założeń raportu przygotowanego na zlecenie Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych.

DIAGNOZA

Rafał Antczak:

Polska jest, z jednej strony, w okresie tak zwanego drugiego Złotego Wieku. Nigdy w historii nie mieliśmy w tej części Europy tak wysokiego poziomu konwergencji z naszymi sąsiadami z Europy Zachodniej. Wykorzystujemy fundusze europejskie.

Z drugiej jednak strony możemy, podobnie jak pozostałe państwa Europy Środkowej, wpaść w pułapkę średniego poziomu rozwoju. W ekonomii istnieje takie pojęcie, które określa państwa na średnim poziomie rozwoju, które z różnych przyczyn nie mogą przeskoczyć do etapu wysoko rozwiniętej gospodarki.

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

Jakie mamy problemy?

Oto kilka z nich. Od roku 2021 będzie rocznie ubywało w Polsce około 100 tysięcy osób. Tyle, co średniej wielkości miasto. Z tego powodu spadnie liczba osób pracujących, a to bardzo ważny czynnik produkcji. Spadnie także efektywność czynników produkcji, a tym samym produktywność.

Bardzo ciężko będzie się nam wyłamać z tej tendencji spadkowej. Do tej pory udało się to Irlandii, która ma gospodarkę niezwykle konkurencyjną i innowacyjną. Kolejny problem to kapitał. Gdy mamy mniej rąk do pracy to więcej inwestujemy w maszyny i urządzenia. Jeżeli chcemy osiągnąć większą dynamikę produktywności czynników produkcji, to powinniśmy lepiej wyposażać stanowiska pracy. Do tego niezbędny jest kapitał.

Jeśli chcemy osiągnąć konwergencję z Niemcami i nie chcemy wpaść w pułapkę kraju średniego rozwoju to potrzebujemy dynamiki wzrostu inwestycji, którą musi nam zapewnić kapitał.

Policzyliśmy, ile potrzebujemy tego kapitału, abyśmy mogli sfinansować dynamikę inwestycji potrzebną do dogonienia gospodarczo Niemiec. Okazało się, że w latach 2015-2040 potrzebujemy dodatkowo kapitału o wartości pomiędzy 6 a 14% PKB. Problem polega na tym, że w polskiej gospodarce tyle dodatkowo kapitału nie ma. Co więcej, nie możemy go ściągnąć z zagranicy ze względu na nasze zadłużenie zagraniczne. Obecnie nasza pozycja inwestycyjna netto jest ujemna.

Oznacza to, że jesteśmy zadłużeni w stosunku do inwestorów zagranicznych na kwotę 67% PKB. Bezpieczny wskaźnik powinien być na poziomie 30%.

Rynki finansowe w Polsce są zdominowane przez kapitał zagraniczny. I nawet jeśli ten kapitał chciałby dalej do nas płynąć, to nie jest to dla nas bezpieczne, aby dalej zadłużać się za granicą. W jaki sposób wypełnić tę lukę niezbędną dla naszej gospodarki kapitału? Tylko poprzez oszczędności krajowe. A żeby te oszczędności wygenerować, potrzebna jest zupełnie inna niż dotychczas polityka makroekonomiczna. Nie taka, która polega na zabranii środków pieniężnych zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE) i wykorzystaniu ich do załatwienia deficytu w ZUSie.

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

W jaki sposób długoterminowe oszczędności mogą przyczynić się do wzrostu ekonomicznego?

Paweł Tamborski:

To, że musimy oszczędzać, zostało już udowodnione. Za wzrostem gospodarczym ostatnich lat w Polsce stoją trzy silniki. Konsumpcja, aktywność w handlu zagranicznym oraz inwestycje publiczne. Jesteśmy dużym rynkiem w Europie Środkowej, który liczy prawie 40 milionów konsumentów. To pozwala naszej gospodarce rosnąć. Mamy relatywnie tanią i wyedukowaną siłę roboczą. W oparciu o tą rezerwę mamy przewagę w handlu zagranicznym. Eksport do innych państw sukcesywnie rośnie. I wreszcie, dosyć skutecznie absorbujemy środki z Unii Europejskiej. Do tej pory jest to kwota prawie 70 miliardów euro. W większości środki te zostały wydane na nadrobienie zaległości cywilizacyjnych w naszym kraju.

Potrzebujemy kapitału, aby inwestować w innowacje

Paweł Tamborski:

Wykorzystując środki z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 trzeba się będzie wykazać już większą zapobiegliwością. Dla samorządów wyzwaniem będzie przygotowanie takiej skali środków własnych, aby móc z tych funduszy skorzystać. Mówi się też, że ta siedmioletnia perspektywa będzie ostatnia, w której jesteśmy największym beneficjentem netto Europejskiego Funduszu Spójności. A to oznacza, że należy tworzyć lokalny zasób kapitału.

O sile gospodarki decyduje lokalny zasób kapitału, łatwiej wtedy przyciągać kapitały międzynarodowe, zagraniczne. Bez silnego lokalnego, prywatnego kapitału niemożliwe jest efektywne inwestowanie np. w innowacje. Potrzebujemy kapitału by inwestować w innowacje.

Jeśli mamy przebić barierę średniego rozwoju to musimy stawiać na innowacyjną gospodarkę. Niezbędny jest więc kapitał, który będzie rozumiał innowacje, będzie umiał wycenić ryzyko, będzie efektywnie wykorzystany do tworzenia projektów innowacyjnych.

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

Państwu polskiemu powinno zależeć na rozwoju rynku kapitałowego, aby za jego pośrednictwem dokonywać transferu pomiędzy posiadaczami kapitału, a tymi, którzy go potrzebują. Aby robić to w sposób efektywny powinniśmy tworzyć łańcuch inwestycyjny zaczynając od funduszy inwestujących w startupy poprzez fundusze venture capital, private equity, kończąc na funduszach aktywnych na publicznych rynkach kapitałowych. Mając tego typu łańcuch inwestorów instytucjonalnych jesteśmy w stanie efektywnie finansować i rozwijać proces innowacji w naszym kraju.

Musimy oszczędzać by tworzyć bazę kapitału, by tworzyć źródła dla finansowania dla rozwoju kraju oraz aby zapewnić emerytom godne życie. Polska gospodarka rozwija się w sposób silniejszy niż inne kraje naszego regionu, powinniśmy zachęcać Polaków by brali udział w tym rozwoju, by na końcu mieli benefit polegający na tym, że zwrot realizowany dzięki trafnym inwestycjom będzie również ich udziałem.

Dlaczego potrzebujemy oszczędności?

Grzegorz Chłopek:

Wzrost gospodarczy jest najlepszym i uniwersalnym rozwiązaniem na kryzys i poradzenie sobie z problemem zadłużenia i długu publicznego. Rozwiązaniem zarówno dla Grecji, która obecnie przeżywa dramat finansów publicznych, jak i dla Polski, która potrzebuje wzrostu gospodarczego, jest zapewnienie stabilnego systemu emerytalnego, zbudowanie zaufania społecznego do tego systemu oraz kształtowania świadomości Polaków w zakresie konieczności dywersyfikowania źródeł pochodzenia swojego kapitału emerytalnego w przyszłości. W 1999 roku uzależniliśmy emerytury od ilości odprowadzonych składek. Im dłużej pracujemy, tym większe otrzymamy w przyszłości świadczenia emerytalne. Stworzyliśmy własny system emerytalny i istotne jest, aby go wzmacniać, a nie co jakiś czas demontować i osłabiać.

Potrzebujemy mechanizmów, które pozwolą nam gromadzić kapitał, ponieważ oszczędności pomogą nam ustabilizować wzrost gospodarczy, a to z kolei pozwoli opanować problem związany z niskimi świadczeniami emerytalnymi w przyszłości. Warto też dodać, że państwa mające wysoki poziom oszczędności własnych są dużo bardziej bezpieczne. Przykład z ostatniego kryzysu.

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

Kiedy porównywano sytuację gospodarczą i stan finansów publicznych Grecji, Włoch, Portugalii i Hiszpanii – w najlepszej sytuacji okazały się Włochy. Pomimo tego, że rentowność ich obligacji mocno rosła w czasach kryzysu, to jednak oderwały się od reszty państw dołączających w rankingach, głównie dzięki temu, że miały wysokie oszczędności własne obywateli.

Dlaczego tylko 2% Polaków korzysta z instrumentów długoterminowego oszczędzania takich jak indywidualne konta emerytalne i indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego?

Jeśli mamy przebić barierę średniego rozwoju to musimy stawiać na innowacyjną gospodarkę. Niezbędny jest więc kapitał, który będzie rozumiał innowacje, będzie umiał wycenić ryzyko, będzie efektywnie wykorzystany do tworzenia projektów innowacyjnych.

Oszczędzamy czy konsumujemy?

Grzegorz Chłopek:

Nie ważne ile zarabiasz. Jeśli nie zapanujesz nad własnym budżetem, to nigdy nie będziesz miał pieniędzy do oszczędzania. Są ludzie, którzy zarabiają kosmiczne pieniądze i wszystko wydają, dlatego, że wraz z pierwszą podwyżką pensji natychmiast kupują luksusowy samochód na raty, posyłają dzieci do ekskluzywnej szkoły. I okazuje się, że największym problemem jest to, że nie dostosowali stopnia konsumpcji do wzrostu swojej płacy. Często jest tak, że wzrost konsumpcji rośnie szybciej niż wzrost płacy, co powoduje później frustrację, brak możliwości zapewnienia sobie poziomu życia w późniejszym czasie w odmiennej sytuacji finansowej. Postarajmy się zapanować nad budżetem osobistym samemu.

Edukacja, głupcze!

Grzegorz Chłopek:

Istotnym ważnym czynnikiem jest niedostateczna edukacja ekonomiczna w polskich szkołach. Jedna godzina przedsiębiorczości w tygodniu w gimnazjum i liceum to za mało. Polacy nie rozumieją na przykład siły wynikającej z procentu składanego, który przez Einsteina został określony jako ósmy cud świata.

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

Czy wiecie, że jeśli założycie sobie, że będziecie przez 40 lat odkładać stałą kwotę na emeryturę lub cokolwiek innego, to wyjdzie wam, że połowę środków, które po czterdziestu latach otrzymacie zbieraliście przez pierwsze 11 lat, a kolejną połowę przez ostatnie 29 lat?

Postulujemy, aby zacząć poważną dyskusję w Polsce nad zbudowaniem takiego systemu, aby partycypacja ludzi w programach emerytalnych i oszczędnościowych była na poziomie 80% i aby wsparcie szło do tych, którzy mówią, że nie stać ich na oszczędności. Nie będzie to możliwe bez zachęt i bez współpracy pomiędzy pracodawcami, pracownikami i państwem. Jeśli bowiem nie będzie edukacji, dialogu pomiędzy pracodawcą a pracownikiem, wsparcia i systemu zachęt oraz ulg ze strony państwa, to oszczędzać będzie tylko 20% najbardziej zamożnych.

Paweł Tamborski:

potrzebna jest edukacja, ważny jest system ulg podatkowych dla tych, którzy oszczędzają w trzecim filarze emerytalnym (dobrowolne składki), ale najistotniejszy jest przymus. Turcja przyjęła długoterminową strategię rozwoju rynku kapitałowego. Jednym z jej elementów jest kreacja długoterminowych oszczędności. Stworzono filar emerytalny, w którym obywatel Turcji deklaruje dobrowolną wpłatę, a państwo dokłada drugie tyle. Dzisiaj, po krótkim czasie funkcjonowania cieszy się on zainteresowaniem 5 milionów obywateli tureckich.

Jeśli dzisiaj jesteśmy na etapie tworzenia rynku kapitałowego w Polsce to nie możemy polegać tylko na systemie zachęt i ulg podatkowych, ale powinniśmy także stosować przymus. Tylko dzięki temu uda się zachęcić obywateli, aby myśleli o swoich przyszłych prywatnych planach emerytalnych.

Gdyby przyjąć takie założenie, że do każdych 50 zł, które kasjer z dyskontu przeznaczy na konto emerytalne, pracodawca dołoży drugie 50 zł, państwo dołoży do pewnego poziomu trzecie 50 zł, to nawet najmniej zarabiający decydowałiby się na to, aby miesięcznie odkładać jakąś stałą kwotę.

OSZCZĘDZANIE CZY KONSUMPCJA? CZY POLSCE POTRZEBNE SĄ DŁUGOTERMINOWE OSZCZĘDNOŚCI?

**Czy jest jakiś złoty środek
pomiędzy oszczędzaniem a konsumpcją?**

Grzegorz Chłopek:

W oszczędzaniu ważne jest, aby robić to sukcesywnie, wyznaczyć sobie cel, sporządzić plan inwestycyjny i w sytuacji wzrostu płacy ograniczyć konsumpcję do połowy wzrostu. Kiedy uda mi się zarobić pieniądze za dodatkowe zlecenie lub dodatkową pracę, to nie przeznaczam całości tych środków na konsumpcję. Zawsze połowę odkładam na oszczędności.

Paweł Tamborski:

Pewnie można sobie wyliczyć jaką kwotę chcemy uzbierać w momencie 67 urodzin i uwzględniając procent składany określić ile musimy odkładać miesięcznie, żeby ten cel osiągnąć. Natomiast według mnie istota rzeczy polega na zarządzaniu konsumpcją i dbaniu o to, aby generować nadwyżkę i by była ona przedmiotem oszczędności.

**Powinniśmy mądrze konsumować i na pewno oszczędzać
w ten sposób, żeby nas było stać na mądre inwestycje.
Potrzebna jest refleksja, czy dobrze wykorzystaliśmy środki
europejskie.**

Dzisiaj trzeba myśleć o gospodarce opartej na nowoczesnych technologiach, o badaniach i rozwoju, o połączeniu gospodarki i nauki. Trzeba myśleć o mądrym inwestowaniu. Dzięki temu zapewnimy wzrost gospodarczy, będzie rostała konsumpcja indywidualnych gospodarstw i każdego z nas. Ludzie mając większe dochody będą powiększać wpływy do budżetu, chociażby poprzez podatek VAT. Zauważmy, że ponad 60% polskich rodzin nie stać obecnie na żadne oszczędzanie.

GOŚCIE FORUM

BEATA SZYDŁO

JESTEŚCIE LEPIEJ PRZYGOTOWANI

Jesteście szansą i przyszłością Europy – powiedziała Beata Szydło, wiceprezes Prawa i Sprawiedliwości podczas trzeciego dnia X Forum Ekonomicznego Młodych Liderów.

– Politycy muszą to przyjąć do wiadomości! Jesteście lepiej wykształceni, lepiej przygotowani na wyzwania – dodała.

Zapytana przez Michała Wójcika o cechy dobrego lidera, posłanka PiS wymieniła umiejętność pracy zespołowej, konsekwencję, odpowiedzialność i dialog.

Często kalkulujemy, czy nam się coś opłaca, czy nie, a później się cofamy – stwierdziła. Trzeba grać drużynowo, stworzyć zespół i zbudować go w oparciu o wzajemne zaufanie. Trzeba słuchać jeden drugiego i nie bać się podejmować trudnych i odważnych decyzji. Być odpowiedzialnym, konsekwentnym, szanować innych. Rozmawiać i szukać kompromisu.

Zapytana przez uczestników o to, skąd wziąć pieniądze na pomysł zgłoszony przez jej partię „500 zł na każde dziecko” odpowiedziała, że nadszedł czas, aby zmienić filozofię myślenia o polskich finansach publicznych.

W polskim budżecie jest wystarczająca ilość środków, aby zrealizować ten cel – zapewniła. – Ekonomia musi być dla obywatela, a nie obywatel dla ekonomii – dodała.

Dzisiaj w Polsce i w Europie jest wiele trudnych spraw do rozwiązania i dlatego potrzebny jest dialog, potrzebna jest rozmowa i próba szukania kompromisu. Bardzo się cieszę, że tutaj w Nowym Sączu spotykają się młodzi ludzie z różnych części Europy, i że jest ta rozmowa. Czynicie krok w dobrym kierunku, budowania wspólnoty.

Beata Szydło,
Przewodnicząca Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP,
Wiceprezes Prawa i Sprawiedliwości

ROZMOWA FORUM

ANNA PIETRZAK
DYREKTOR NACZELNA AMWAY
POLSKA, LITWA, ŁOTWA, ESTONIA

Jak postrzega Pani rolę kobiet w dzisiejszej gospodarce?

Kobiety są naturalnymi liderami i są bardzo przedsiębiorcze. Kobiety w wielu aspektach zawodowych różnią się od mężczyzn. Występuje różnica płci, która działa na rzecz kobiet. Przez to, że są świetne w godzeniu wielu obowiązków na raz, dzisiejszy rynek pracy stoi dla nich otworem.

Rola kobiet zmienia się, w niektórych krajach ostrzej, w niektórych stopniowo ewoluuje. Ja uważam, że kobiety mają bardzo duży potencjał, jest tylko jeden problem: kobiety same w siebie nie wierzą. Wiele z nich akceptuje rolę im narzucaną. Nawet, kiedy patrzymy na Forum - kobiety zauważymy głównie w recepcji, a mężczyźni prowadzą debaty na scenie. Gdyby organizatorzy odwrócili te role, byłoby równie interesująco.

Wierzę, że ten porządek rzeczy będzie się zmieniać, kiedyś to się wyrówna. Kobiety dziś mają trudniejszą sytuację, bo łączą kilka ról - matek, pracowników, pracodawców. Pełnią już role historycznie nadane mężczyznom.

Kobiety walczcie o swoje, trzymam kciuki!

KULTURA NA FORUM WIECZÓR MIĘDZYKULTUROWY

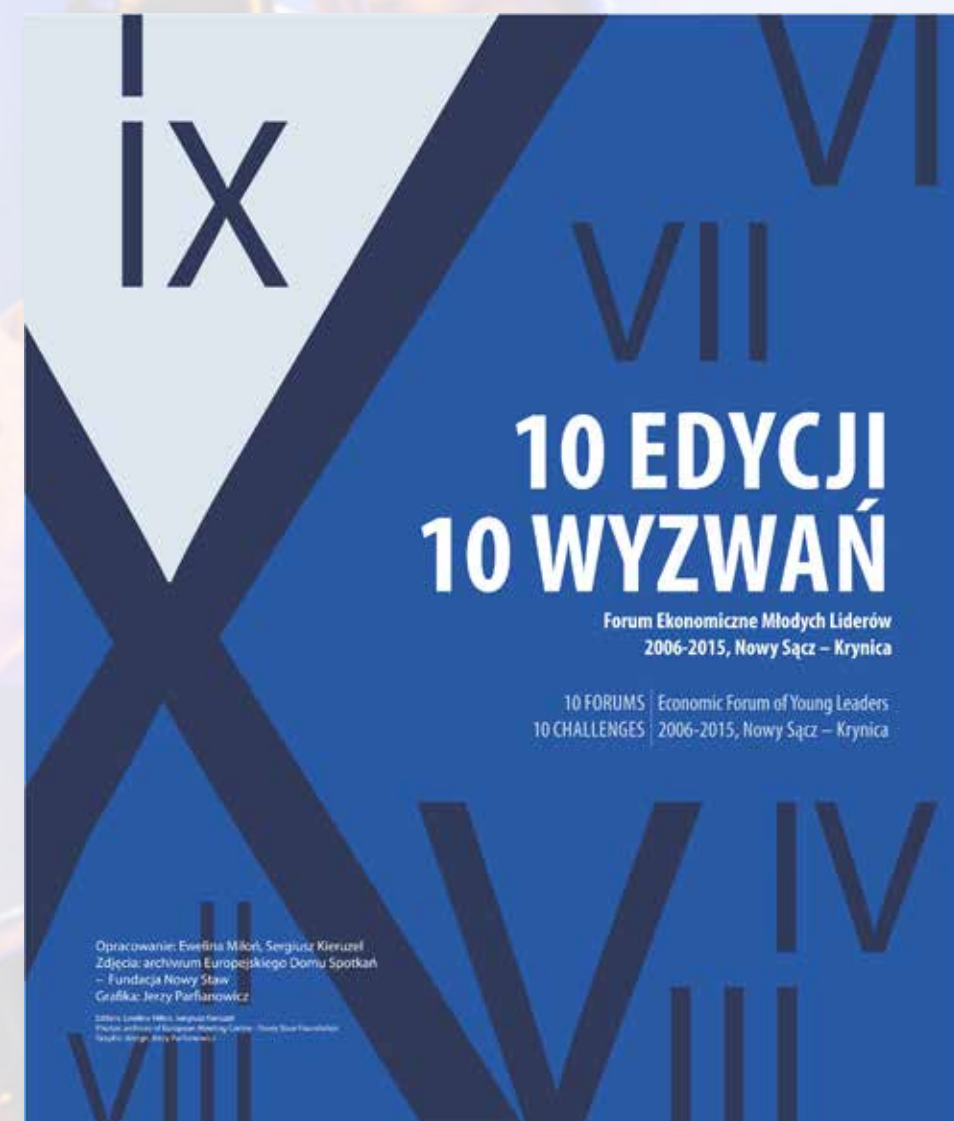
Wieczór międzykulturowy daje możliwość poznania kultur z całej Europy. Uczestnicy zaprezentowali swoje narody poprzez śpiew, taniec, jedzenie, zwyczaje, stroje, muzykę i tradycje. Wieczór ten co roku zachęca do poznawania świata i zrozumienia kulturowego.

KULTURA NA FORUM

„10 EDYCJI, 10 WYZWAŃ” WYSTAWA FOTOGRAFICZNA

Wystawa „10 edycji, 10 wyzwań” przedstawia relacje fotograficzną z dziesięciu spotkań Forum Ekonomicznego Młodych Liderów w Nowym Sączu. Zaprezentowane fotografie przedstawiają młodych liderów, gości specjalnych oraz najciekawsze momenty z debat i warsztatów realizowanych w ramach Forum.

DZIEŃ 4

Czwartek

10 września 2015 roku

Ostatni dzień Forum Ekonomicznego Młodych Liderów uczestnicy spędzili w Krynicy-Zdroju, gdzie dołączyli do słuchaczy XXV Forum Ekonomicznego.

Przed rozpoczęciem sesji plenarnej otwierającej obrady ostatniego dnia obydwu Forów przemówienie wygłosiła premier Ewa Kopacz.

- *Moim kolegom, którzy mówią „to nie jest nasza sprawa”, powtarzam: to jest test na przyzwoitość! – powiedziała premier, odnosząc się do – jak to określiła – największej katastrofy humanitarnej, która w tej chwili zalewa Europę.*

- *Nie możemy być nieczuli na to, co się dzieje – dodała. – Jeśli stwierdzimy: „nam nic do tego, niech sobie Europa radzi”, to co powiemy naszym obywatelom, gdy zmieni się sytuacja za naszą wschodnią granicą i my będziemy potrzebować pomocy uchodźców z naszej wschodniej granicy przybywać będzie setki tysięcy. Co wtedy? Będziemy mieli pretensje do naszych partnerów europejskich, gdy powiedzą „to nie nasza sprawa”? – pytała premier.*

Ewa Kopacz zaznaczyła jednak, że nasza pomoc uchodźcom i migrantom musi być odpowiedzialna oraz dopasowana do możliwości.

Po przemówieniu pani premier oraz sesji plenarnej odbyły się dwa panele dyskusyjne w ramach tegorocznego **Get Inspired Fest** towarzyszącemu Forum Ekonomicznemu Młodych Liderów: pierwszy z nich był poświęcony startupom jako katalizatorom przedsiębiorczości wśród młodych ludzi, a drugi – innowacyjności oraz jej znaczeniu w dzisiejszych czasach.

- *Talent składa się z wiedzy, motywacji i wrażliwości, a dwie podstawowe cechy ludzi utalentowanych to nawyk skutecznego działania i optymalizacja swoich działań – powiedział Grzegorz Albrecht, twórca systemu SKILLGEN. Albrecht dodał, że jego zdaniem w dzisiejszym świecie kluczem do sukcesu w biznesie jest multisensoryczność, czyli przekazywanie informacji w sposób, który oddziałuje na wiele zmysłów.*

W trakcie drugiego panelu założyciele startupów prezentowali swoje pomysły oraz dzielili się swoimi przemyśleniami i dotychczasowymi doświadczeniami jako przedsiębiorcy i młodzi innowatorzy.

Po długim i intensywnym dniu w Krynicy przyszedł czas na międzykulturowy wieczór i pożegnanie uczestników.

PANEL DYSKUSYJNY GOTOWI DO BIEGU... STARTUP!

Podczas debaty Get Inspired: startupy jako wzmocnienie i akcelerator przedsiębiorczości młodzieży w Krynicy-Zdroju młodzi liderzy mieli okazję dowiedzieć się, jak państwo polskie wspiera młodych przedsiębiorców oraz usłyszeć, jak mądrze korzystać na startupach.

Michał Bańka z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości przedstawił możliwości zdobycia wsparcia na startupy w Polsce. Zauważył, że Polska startupami stoi, a moda na nie jest fenomenem na dużą skalę. Stwierdził, że nie bez znaczenia jest przy tym działalność PARP.

Według jego oceny, skutecznym narzędziem wsparcia startupów jest Fundusz Pożyczkowy, który udzielenie pożyczki warunkuje od pozyskania inwestora. Dzięki temu młodzi przedsiębiorcy rozwijają umiejętności budowania relacji biznesowych i sprzedawania dobrych pomysłów.

Rozwijanie umiejętności budowania relacji biznesowych znalazło się także na liście zaleceń Andrzeja Targosza, biznesmena, prezesa Proidea S.A.

– *Dobry przedsiębiorca powinien mieć dobrze zorganizowaną sieć kontaktów* – stwierdził. Turystyka startupowa, czyli uczestniczenie w konferencjach i eventach dedykowanych dla startupów, jest jednym ze sposobów na nawiązanie i rozwijanie relacji.

Jak podkreślił biznesmen, aby dobrze przygotować się do każdego wydarzenia, należy zmienić sposób myślenia o kontaktach z partnerami. Nie kalkulować „co ja z tego będę miał”, ale „w czym mogę pomóc” – zauważył.

Postawcie się na chwilę w roli waszych rozmówców, a zapewniam was, że zbudujecie długofalowe relacje – przekonywał prezes Proidea S.A. Podkreślił również wagę kreatywności, planowania rezultatów i dostosowywania sposobów prezentowania pomysłów biznesowych do kultury kraju i regionu odbiorców.

ROZMOWY FORUM

plany na przyszłość

Dharanidharan Sivagnanaselvam

Austria/Indie

Korzyść, jaką zdobyłem dzięki Forum, to przede wszystkim edukacja związana z treścią dyskusji, które tu się dzieją oraz edukacja kulturowa, której nie da się uniknąć, przebywając pośród przedstawicieli 40 różnych narodowości i kultur. Jestem pod dużym wrażeniem różnorodności mówców poruszających tematy poczynając od geopolitycznych, ekonomicznych, a skończywszy na typowo polskich problemach. Interesuję się Polską, a tutaj mogłem uzyskać dużo więcej informacji (zwłaszcza w interakcjach jeden na jeden) niż mógłbym kiedykolwiek wyszukać na Google. Rozmowy z Polakami były dla mnie bardzo odkrywcze, dotyczyły tematów, które pochodzą bezpośrednio od ludzi, mogłem spojrzeć na nie z ich perspektywy. Po powrocie do Austrii zamierzam kontynuować zawarte znajomości. Będę próbował zainicjować działania we współpracy z nowo poznanymi osobami i firmami na Forum. Dzięki temu spotkaniu mogłem zrozumieć Polskę w znacznie lepszy sposób.

Lasha Takalandze

Gruzja

Forum jest dla mnie okazją do nawiązywania partnerstw i zdobywania nowych pomysłów na działalność. Jeden z trenerów, powiedział nam, że sukces owszem zależy od nas i naszych umiejętności, ale także od intuicji. Myślę, że to bardzo ważne przesłanie. Ufać sobie i wierzyć w siebie. Będę kontynuował działalność w mojej organizacji i pracował nad kilkoma projektami, jakie mam już w głowie. Razem z partnerami poznanymi tutaj zaplanuję dalsze działania. Polscy partnerzy mogą nam bardzo pomóc! Polska przechodziła tę samą drogę, jaką teraz przemierza Gruzja – zwrot na Zachód po upadku komunizmu i dążenie do integracji z Unią Europejską. Pokonaliście już problemy, z którymi my się teraz mierzymy, i możecie nas wiele nauczyć.

Mikołaj Krzywdziński

Polska

Spotkałem tutaj wielu interesujących panelistów, którzy motywowali do działania. To było bardzo ciekawe doświadczenie poznać tyle różnych punktów widzenia. Uświadomiłem sobie również, jak bardzo odstają wiedza i przekonania tak zwanego zwykłego nastolatka od wysokiego poziomu reprezentowanego przez uczestników tego Forum. Wygląda na to, że edukacja obywatelska i zaangażowanie w rozwój społeczeństwa obywatelskiego w przypadku moich rówieśników leżą odłogiem. Młodzi nie interesują się polityką, życiem publicznym. Nie zrozumieliby wielu sformułowań czy stwierdzeń, które tutaj padają, dlatego dyskusje takie jak tutaj powinny być podnoszone także w szkołach na lekcjach wiedzy o społeczeństwie. Zamierzam organizować podobne wydarzenia lokalnie – dla moich rówieśników w szkołach i organizacjach. Idea Forum jest bardzo nośna i chętnie zorganizuję coś podobnego u siebie.

Layla Gasimova

Azerbejdżan

Na Forum przyjechałam przede wszystkim z uwagi na poruszane w czasie paneli dyskusyjnych tematy dotyczące kwestii bezpieczeństwa w Europie. Jednym z zagrożeń dla pokoju w Europie jest nasz konflikt z Armenią o Górski Karabach, który – jako młode pokolenie – chcielibyśmy rozwiązać przy pomocy metod pokojowych. Duże wrażenie zrobił na mnie fakt, że wspólnie, przy jednym stole, siedzieliśmy i rozmawialiśmy z Ormianami, także na temat konfliktu karabaskiego. Poczułam wtedy, że jeśli ktoś ma w przyszłości rozwiązać ten spór pomiędzy naszymi krajami, to nie będą to doświadczeni politycy, ale właśnie my, młodzi ludzie z obu krajów. Usłyszałam także wielu polityków, przedsiębiorców i młodych ludzi, którzy dali mi motywację do przyszłego rozwoju w działaniach w mojej organizacji. Moim zdaniem, jeśli masz cel i się nie poddajesz, to masz szansę na sukces, co w czasie Forum zaobserwowałam na wielu przykładach.

ORGANIZATORZY

PARTNERZY

Main Partner of the EF of Young Leaders

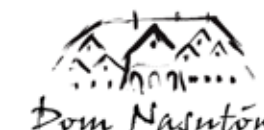
WSPÓŁFINANSOWANIE

The project implemented with Narodowy Bank Polski under the economic education programme

OFICJALNI PARTNERZY

CHOPIN AIRPORT DEVELOPMENT

PARTNERZY MEDIALNI

Małopolska

Main Partner of the EF of Young Leaders

Małopolska

to dynamicznie rozwijające się województwo o solidnych fundamentach, które dają szansę na długookresowy wzrost gospodarczy. Dla przedsiębiorców oznacza to dynamiczne, konkurencyjne środowisko rozwoju. Władze województwa starają się wspierać przedsiębiorców na wiele sposobów. Województwo Małopolskie przywiązuje szczególną wagę do promowania zdolnej młodzieży i rozwijania jej zainteresowań, kreując jednocześnie aktywną postawę obywatelską w oparciu o zasady demokracji, wolności i sprawiedliwości.

PKN ORLEN

to lider branży rafineryjno-petrochemicznej w Europie Środkowo-Wschodniej, zarządzający największą siecią stacji paliw w regionie. Koncern konsekwentnie rozwija segment poszukiwań i wydobycia węglowodorów w kraju, a poprzez swoją spółkę ORLEN Upstream Canada jest obecny na jednym z najbardziej zaawansowanych technologicznie rynków wydobywczych Ameryki Północnej. Buduje też aktywa i rozwija kompetencje w zakresie kogeneracyjnej energetyki opartej na gazie, której zadaniem jest wzmocnienie efektywności produkcji paliw i petrochemikaliów oraz sprzedaż energii. Sztandarowe inwestycje w tym zakresie to budowa elektrociepłowni parowo-gazowych we Włocławku i Płocku, które do 2017 r. zwiększą potencjał energetyczny Grupy ORLEN o 1,1 GWe.

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ

STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

wspiera relacje między Polakami i Niemcami. Przez ponad 20 lat istnienia FWPN dofinansowała prawie 15 tysięcy wspólnych projektów i współtworzyła tym samym podstawy zasad porozumienia polsko-niemieckiego. Głównym zadaniem Fundacji jest wspieranie wartościowych inicjatyw polsko-niemieckich, m.in. projektów o charakterze edukacyjnym poszerzających wiedzę o Polsce i Niemczech, współpracy naukowej, a także projektów artystycznych i literackich. Zarówno poprzez dotacje, jak i poprzez projekty przez nią inicjowane, FWPN pragnie inspirująco oddziaływać na relacje polsko-niemieckie.

**nationale
nederlanden**

Nationale-Nederlanden

to stabilna firma o długoletniej tradycji. Oferuje proste i zrozumiałe produkty ubezpieczeniowe, dzięki którym zabezpiecza finansową przyszłość Klientów i ich bliskich. Jako firma zaangażowana intensywnie działa w obszarze istotnych problemów dotyczących zdrowia i jakości życia Polaków, bo ludzkie życie i zdrowie są ważne. W komunikacji i działaniach Nationale-Nederlanden kładzie nacisk na profilaktykę zdrowotną – w postaci regularnych badań, zdrowego trybu życia oraz zabezpieczenia finansowego na wypadek choroby. Jej celem jest dalszy rozwój w kierunku zabezpieczania przyszłości finansowej klientów oraz podejmowanie kolejnych ważnych tematów społecznych.

X Forum Ekonomiczne Młodych Liderów Raport 2015

Koncepcja i koordynacja: Zespół Upowszechniania Rezultatów FRSE
Redakcja: Ewelina Miłoś, Michał Wójcik
Opracowanie treści: Bartosz Borys, Paweł Krzepina, Ewelina Miłoś, Barbara Moś, Martyna Słowik,
Korekta: Paulina Piechocka

Projekt graficzny okładki: Jerzy Parfianowicz
Projekt graficzny i skład publikacji: © STUDIO EM s.c. (biuro@studio-em.eu)

W raporcie wykorzystano zdjęcia: Tomasza Tołłoczko, Aleksandra Wolaka

Wydawca:

Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw
Ul. Przechodnia 4, 20-003 Lublin
e-mail: eds@eds-fundacja.pl
www.eds-fundacja.pl

przy współpracy

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Narodowa Agencja Programu Erasmus+
ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa
e-mail: kontakt@erasmusplus.org.pl
www.erasmusplus.org.pl

© Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw, Lublin 2015
© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2015

Druk: ARFA s.c. Bogusław Szczygieł Rafał Wachowicz
Nakład: 500 szt.

Publikacja jest udostępniona na otwartej licencji CC 3.0 BY-NC-ND (Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjnie-Bez utworów zależnych 3.0 Polska). Licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenie utworów zależnych). Więcej informacji <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>.

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym
Fundacji Współpracy Polsko – Niemieckiej.

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i
Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Publikacja bezpłatna